

UNIVERZITA KARLOVA
3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Jana Boháčková

Rozhovor se sestrou pamětnicí

Semestrální práce

Lovosice, 2020

Blanka Hendlová (*1953), porodní asistentka

Motivace

Blanka Hendlová se narodila v Sokolově, kde kdysi studovala její maminka, která byla též porodní asistentka. Sama pamětnice tvrdí, že měla tuto profesi „danou do vínku.“ Její maminka totiž údajně předala službu další směně a porodila. Motivací tedy byla maminka, která o své práci často povídala a měla mnohé odborné knihy doma v knihovně. Knihy si malá Blanka se zaujatostí prohlížela.

Studium

V dětství pak bydlela v Chodově a posléze se přestěhovala do Libochovan u Litoměřic.

Po devítileté základní škole se hlásila na zdravotnickou školu, kam ji ale nepřijali. Nastoupila tedy na litoměřické gymnázium. Ze společenských akcí na gymnáziu si vzpomíná na společné brigády, maturitní ples a maturitní večírek. Po maturitě v roce 1972 začala nově otevřené dvouleté nástavbové studium porodní asistentky při SZŠ v Mostě.

Na této škole se již učila výhradně odborným předmětům, jako byla například interna, porodnictví a gynekologie, somatologie, dětské lékařství, patologie nebo teorie ošetřovatelství. Paní Blanku nejvíce bavila gynekologie a porodnictví.

Svého učitele porodnictví, doktora Šmrhu, paní Blanka připodobňovala k doktorovi Štrosmajerovi ze seriálu Nemocnice na kraji města¹. Do hodin prý vnášel své poučky moudra, která ale nejsou zveřejnitelná. A právě na tohoto učitele vzpomíná velmi ráda, vždycky jim říkal: „Holky! Vy jste takové hezké, ale v těch uniformách jste jako strašidla.“ Když je pak viděl u maturity v „civilu“, tak na nich mohl oči nechat.

---

¹ Jaroslav Dietl, scénárista seriálu Nemocnice na kraji města, kdysi navštívil mosteckou nemocnici a čerpal tam inspiraci pro seriál. MUDr. Šmrha se údajně tak stal inspirací pro roli seriálového dr. Štrosmajera. Zdroj: MUŽÍKOVÁ, Renáta. *Chirurg Sáša Štembera: Mostecká nemocnice bývala jedna z nejlepších* [online]. [cit. 30.11.2020]. Dostupný na WWW: https://mostecky.denik.cz/zpravy_region/chirurg-sasa-stembera-mostecká-nemocnice-byvala-jedna-z-nejlepsich-20130301.html

Praxe při studiu

V prvním ročníku byla paní Blanka hlavně na interním oddělení, kde se učila komunikovat, práci s pacientem či hygienu na lůžku. Na vytoužená oddělení, gynekologii a porodnici, se dostala až ve druhém ročníku.

Na praxích studentky nikdy neseděli společně s personálem. Uniforma se skládala ze starorůžových šatů, které byly „kousavé“, upnuté až ke krku a dlouhé pod kolena. Na šatech pak měly oblečenou zástěru s knoflíky vzadu. Na hlavě musel být bílý čepec a nesměly chybět punčochy a upnuté boty. O volných chvílích se motaly tampony z mulu. Sdílela se mnou také zážitek z praxe: Coby studentka měla pacientovi aplikovat penicilin, na tácu měla připravenou i jmenovku a vešla na pokoj, kde si ale nezkontrolovala jméno pacienta a injekci podala špatnému muži. Tato chyba ji pak stála zhoršenou známku na vysvědčení.

Maturita

Nástavbové studium bylo ukončeno maturitní zkouškou, která se skládala z praktické a teoretické části. U praktické části se tahalo oddělení (gynekologie nebo porodnice), na kterém se praktická zkouška odehrála. Paní Blanka si vytáhla oddělení gynekologie. Pamatuje si, že musela připravit a naředit penicilin, opiáty a další léky (toto si také musela při teoretické části obhájit). K tomu, aby uspěla, musela také do maturity vykonat a mít oznámkováno 15 porodů. Teoretická část se skládala ze dvou předmětů - interna + gynekologie a porodnictví. Z interny si vytáhla žaludek a rozdělení léků. Z gynekologie pak nezahoubné nádory a abnormální polohy plodu, to byla otázka, kterou se nenaučila. Po vykonání této maturity měla větší radost než z maturity z gymnázia.

Zaměstnání

Za celý svůj profesní život zůstala na stejném pracovišti. Po ukončení nástavbového studia nastoupila dne 15.7. 1974 do OÚNZ Litoměřice (později Nemocnice Litoměřice a nyní Městská Nemocnice Litoměřice). V té době tam pracovala i její maminka.

Paní Blanka se začala zprvu starat o „šestinedělky“. Nástupní praxi neměla. Její nástupní mzda činila 620 korun. V září stejného roku však otěhotněla a brzy musela jít na rizikové těhotenství. Když v roce 1976 nastoupila zpět po mateřské dovolené, pracovala opět u šestinedělek. Záhy ji ale přeřadili na porodní sál.

Když někoho porodila, musela si po sobě uklidit, umýt nástroje apod. Mimo jiné také destilovala vodu nebo nosila nástroje do autoklávu. Sloužila dvanáctihodinové směny a měla pouze tzv. spací volno. Na porodních sálech byly totiž zapracované pouze čtyři porodní asistentky a porodů bylo klidně pět za směnu.

V práci trávila většinu svého času, a tak po letech připouští, že se ani nenadála a synovi bylo patnáct let. Dlouhé a časté noční směny si vyžádaly další daň. Manželství. Nikdy však tohoto povolání nelitovala a byla vždy spokojená. Získala si důvěru lékařů, takže jí některé výkony, obvykle vyžadující lékaře, nechali provést samotnou a lékař pouze asistoval - např. porod dvojčat.

Vrchní sestru vždy respektovala. Co vrchní sestra řekla, to platilo. Celý svůj život jí vykala. Paní Blanka totiž není zastáncem tykání s nadřízenými a lékaři. Volání na lékaře křestním jménem totiž nepůsobí příliš dobře mezi pacienty.

Kolektiv se dobře stmeloval, když se každoročně porodnice na tři týdny zavřela. Uklízelo se, malovalo, třídilo, sterilizovalo. V tomto období ale také „rozházeli porody“ do České Lípy, Roudnice nebo Mostu.

Během 90. let došlo i k jistým změnám. Dostala k ruce sanitářku, která i uklidila po porodu, a tak porodní asistentce zbyla administrativa a měla větší čas na péči o pacientku.

Když přišla rodička, tak se nejdříve udělala administrativa, následně byla rodička vyšetřena a bylo jí nastíněno, co se bude dít v následujících hodinách. Když pak žena porodila, zůstala ještě dvě hodiny na porodním sále. A potom ji předávala dál. Takhle to šlo většinou s každou pacientkou. Často byla také volána na gynekologickou ambulanci. Paní Blanka říká, že její rekord v počtu porodů za směnu bylo osm porodů.

Paní Blanka si po 44 letech odsloužila svou poslední službu dne 31. 8. 2018. Co ji přimělo pracovat ve zdravotnictví celý život? Jak sama říká, zakousla se do práce, nabíjelo ji to a nikdy toho, i přes ztrátu manžela, nelitovala. Za svojí kariéru odrodila více než 2000 dětí.

Co se v průběhu 44 let změnilo

Kolektiv prý byl jednoznačně lepší, drželo se víc pohromadě. Lékaři se snažili porodním asistentkám pomáhat, a to i když bylo moc práce. Lékaři se za ně postavili a byla zde i větší důvěra vůči porodním asistentkám. Dneska se už nedokážou navzájem podržet. Dnešní vrchní sestry prý rozhodně nemají takový respekt jako kdysi.

Vznikem nových profesí se trošku změnila i náplň práce porodní asistentky. Když nastupovala, tak si vše musela obstarat sama. Dnes ji v jistých činnostech zastupuje uklízečka či sanitářka. Porodní asistentka se pak může více věnovat pacientce. Bohužel s příchodem nové doby přibyla i administrativa, které je dle paní Blanky zbytečně moc.

Vzkaz budoucí generaci sester

A co mně, budoucí zdravotní sestře, vzkazuje porodní asistentka s čtyřiačtyřicetiletou praxí? „Práce zdravotní sestry vždycky byla a je posláním. Měla by vycházet z upřímné touhy pomoci lidem. Měla bys být pracovitá, ostražitá, zodpovědná, mít fajn náladu, buď empatická, pokorná, nedělej chytrolína. Na prvním místě měj vždy pacienta. Všechno radši třikrát zkontroluj. Ke všemu přistupuj s respektem.“